

Doris Kareva
peasekretär
UNESCO Eesti Rahvuslik
Komisjon
Suur-Karja 23
Tallinn, 10148

02.04.2004

Toetus Balti klindi lülitamiseks UNESCO kultuuri- ja looduspärandi ülemaailmsesse loendisse

Eesti Teaduste Akadeemia Looduskaitse Komisjon arutas oma 12.03.2004.a koosolekul UNESCO Eesti Rahvuskomitee taotlust Balti klindi lülitamiseks UNESCO kultuuri- ja looduspärandi ülemaailmsesse loendisse. Arutelul leidsime, et see geoloogiline monument, mis 1200 km pikkuse astanguna kulgeb Rootsi rannikult läbi Läänemere põhja kuni Laadoga järveni Loode-Venemaal, lahutab Maa kaht erineva ehituse ja arengulooga piirkonda Euraasia mandril: ürgvana Fennoskandia kilpi ja settekivimitega kaetud Ida-Euroopa lavamaad. Klindijärsaku eripära seisneb veel selles, et siin avanevad Vanaaegkonna vanimad Kambriumi ja Ordoviitsiumi kivimid, mis on maailmas hästi säilinud vaid vähestes kohtades. Sadade kilomeetrite ulatuses on võimalik uurida u 540-450 miljoni aasta vanuste merebasseinide settimisolustikku ning hästisäilinud fossiilide kaudu nende elustiku arengut. Balti klindi kõige väljendusrikkam ja uurimiseks kättesaadavam osa paikneb peaaegu katkematu 250 km pikkuse järsakuna just Eesti põhjarannikul, kus teda kaitseb mitu kaitseala.

Põhja-Eesti pankrannikul on suur esteetiline ja turistlik väärtus. Nii kaldajärsakult kui ka merelt avanevad pankrannikule kaunid ja ainulaadsed vaated. Siin paiknevad iidse inimasustuse esimesed asulakohad ning rohked ajaloo- ja arhitektuurimälestised. Haruldaste linnuliikide pesitsusareali piirialad ning nahkhiirte ja haruldaste taimekoosluste elupaigad moodustavad eripalgelisi ökosüsteeme. Klindialused laialehised pangametsad on oma koostise ja tüpoloogia poolest ainulaadsed. Seal kasvab palju haruldasi taime- ja seeneliike, mis oma põhiliselt nemoraalse päritolu tõttu pakuvad Põhja-Euroopa looduses erilist huvi. Klindijärsak ise on kujunenud territooriumi pikaajalise mandrilise arengu kestel. Tänu kihtide kallakusele lõuna suunas on maastikku mõjutanud kindlasuunalised tektoonilised protsessid ja erosioon, mille teaduslikuks uurimiseks avab Balti klint soodsaid võimalusi.

Balti klindi lülitamine UNESCO loendisse tutvustaks unikaalset suurvormi rahvusvahelises ulatuses ja annaks täiendava impulsi tema edasisele uurimisele ja ta loodusväärtuse säilitamisele.

Lugupidamisega,

Urmas Tartes
Eesti TA LKK esimees